Dodatek do „Biuletynu Kowieńskiego"

BIULETYN BAŁTYCKI

WILBI

Nr. Wilno, dnia 11 lutego 1933 r. 99.

T r e ś ć n u m e r u:

ŁOTWA.

Kronika: 1. Dokoła kryzysu gabinetowego. 2. Handel wewnętrzny i transport łotewski w r.1932. 3.Rolnictwo łotewskie w r.1932. 4. Dokoła nominacji nowego posła polskiego w Rydze.

ESTONJA.

Kronika: 1. Dokoła budżetu na rok 1933-34. 2. Projekt przeniesienia Trybunału Najwyższego do Paryża. 3. Gospodarka Estonji w/g urzędowych danych statystycznych.

------ooo------

ŁOTWA 1. D o k o ł a k r y z y s u g a b i n e t o w e g o. "Latwis " Nr.337.: Leader partji osadników i małorolnych Blodnieks prowadził rokowania z przedstawicielą frakcji dotychczasowej koalicji w sprawie utworzenia rządu. Rokowania te jednak się rozchwiały, ze względu na ostre warunki, wysunięte przez centrum demokratyczne, związek postępowców oraz postępowców letgalskich. W związku z tem Blodnieks zakomunikował prezydentowi Państwa, że zrzeka się misji tworzenia rządu. Przypuszczać należy, że prezydent Państwa powierzy misję tworzenia rządu, którejkolwiek z dotychczasowych partyj koalicyjnych i zmierzać będzie do przyciągnięcia grup pozakoalicyjnych.

Latwis" piszę w związku z kryzysem gabinetowym co następuje: "

"W łonie koalicji zachodziły wprawdzie tarcia wewnętrzne, lecz nikt nie pragnął obalać całego rządu. Istniła jedynie chęć zmiany na niektórych stanowiskach ministerjalnych. Po odrzuceniu projektu ustawy o szkołach mniejszościowych centrum demokratyczne zakomunikowało, że z koalicji występuje. O ile centrum demokratyczne nie powróci do rządu wypadłoby wtedy zawrzeć koalicję z mniejszościami narodowemi. Te ostatnie w zamian za poparcie wysuwać będą swe żądania. W związku z tem Łotwa nic nie zyska na współpracy z mniejszościami. O ile natomiast centrum demokratyczne powróciło do rządu, to w każdym razie przypuszczać należy, że Keninsz ministrem Oświaty nie będzie. Podobnież nie będzie premjerem Skujenieks, gdyż wszystkie frakcje są z niego niezadowolone, z wyjątkiem może związku rolników.

Grupy centralne starały się cały czas o wciągnięcie do rządu socjaldemokratów. Narazie jednak nic z tego nie wyszło. O ileby wyłonił się obecnie rząd lewicowy, korzystający z poparcia centrum i innych narodowości, byłoby to zło najgorsze.

2. H a n d e l w e w n ę t r z n y i t r a n p o r t ł o t e w s k i w r o k u 1 9 3 2. "Latvijas K." Nr.32.: 1932 r. zatwierdzono statuty 19 spółek akcyjnych z 3,9 milj.łt. kapitału zakładowego. 5 spółdzielni z 80 tys.łt. kapitałem. Koleje łotewskie przewiozły w ciągu 9 miesięcy w 1932 r. 1,7 milj.tonn /w tym samym okresie 1931 r. - 2, 6 milj.tonn i 1930 r. - 3,2 milj. tonn/. Statkami przewieziono w ciągu 11 miesięcy 1932 r. 1.129 tys. tonn netto /1931 r. - 1.369 tys.tonn/.

3. R o l n i c t w o ł o t e w s k i e w r o k u 1 9 3 2. "Latvijas Kar." Nr.29.: Wskutek ograniczeń importowych zmniejszych się import zbóż do Łotwy. W r.1932 importowano żyta i pszenicy na Łotwę o połowę mniej niż w r.1931.

Jeżeli chodzi o hodowlę zwierząt domowych, to rozwinęła się hodowla owiec, a skurczyła się hodowla nierogacizny. Hodowla koni utrzymała się na tym samym poziomie. Liczba krów dojnych wynosiła w r.1931 - 745 tys.sztuk, zaś w r.1932 - 784,300 sztuk.

4. D o k o ł a n o m i n a c j i n o w e g o p o s ł a p o l s k i e g o w R y d z e. "Latvijas Kar." Nr.31.: W związku z nominacją na stanowisko posła polskiego w Rydze p.Beczkowicza, pisze Königsbergen Allg.Ztg." co następuje: "Sfery poinformowane

nadają wiele znaczenia nominacji dotychczasowego wojewody wileńskiego Beczkowicza na przedstawiciela polskiego w Rydze. Ryga jest miejscem nimal wszystkich pośrednich stosunków między Polską a Litwą. Pozatem wiadomą jest rzeczą, że Beczkowicz jest zdecydowanym stronnikiem zbliżenia polsko-litewskiego. Jak słychać, będąc wojewodą wileńskim, umiał Beczkowicz nawiązać bliższe stosunki z pewnemi sferami litewskiemi i znacznie złagodzić stan cichej wojny na pofraniczu polsko-litewskiem. Podczas pobytu Marszałka Piłsudskiego w Wilnie na Boże Narodzenie krążyły pogłoski, że Piłsudski widział się z pewnymi przybyłymi z Litwy politykami. Wymienia się Beczkowicza, jako organizatora tych spotkań. W związku z tem uważa się nominację Beczkowicza na posła polskiego w Rydze jako symptom dążeń polskich sfer kierowniczych do szukania zbliżenia z Litwą, wobec niebezpieczeństwa rewizji niemieckich granic wschodnich.-

ESTONJA. Kronika: 1. W sprawie budżetu na r. 1933-1934. Rev.Ztg." Nr.32.: 8-go lutego odbyło się posiedzenie konwentu senjorów zgromadzenia narodowego, na którem postanowiono przedłożyć oddziałowi finansowemu budżet na rok 1933-34. 9-go lutego miało się odbyć posiedzenie parlamentu, na którem miały się odbyć m.in. wybory dwóch członków Najwyższego Trybunału. Konwent senjorów wysunął następujących kandydatów: Hellata, obecnego pomocnika m.Spr. Zagr., oraz dwóch sędziów: Gabrela i Zunda.-

2. Projekt utworzenia Najwyższego Trybunału w Tallinie. "Rev.Ztg." Nr.32.: W Tallinie przebywa obecnie przewodniczący Trybunału Najwyższego, Patts, który odbył już konferencje z dwoma ministrami: Sprawiedliwości i Spr.Wewn. oraz z naczelnikiem Państwa. Głównym tematem tych rozmów był projekt przeniesienia siedziby Najwyższego Trybunału do Tallina.-

3. Gospodarka Estonji według urzędowych danych statystycznych. "Rev.Ztg." Nr.23.: Według urzędowych danych statystycznych rozwój życia gospodarczego Estonji w roku 1932 przedstawia się następująco: Rolnictwo:

Urodzaj żyta wyniósł 147.838 tonn / w r. 1931 - 167.808 tonn/. Powierzchnia pól zasianych żytem wynosiła 145.937 ha. Z każdego ha otrzymano 1.140 kg żyta, czyli o 11% więcej, niż w r.1931. Urodzaj pszenicy wyniósł 56.461 tonn /w r.1931 - 472.890/. Powierzchnia pól zasianych pszenicą ozimą zwiększyła się o 7,4%, jarą zaś o 42,2% /do 35.390 ha/ kartofle ,- 687.080 tonn, owiec - 163.964 tonn/. Z wyżej podanych cyfr można wywnioskować, że produkcja w tej dziedzinie, gdzie zaznaczył się spadek cen /żyto, pszenica/ wzrosła. W r.1932 wywieziono 12.531 tonn masła / w r.1931 - 14.444 tonn/. Stąd wynika, że zmniejszyła się produkcja mleczywa, aczkolwiek liczba krów mlecznych pozostała bez zmiany, zmniejszenie się jej nastąpiło wskutek braku rynku zbytu. Premje bekonowe przyczyniły się do polepszenia się eksportu artykułów mięsnych /w r.1932 - 4.541 tonn, w r.1931 - 3.879 tonn/. Według danych, dostarczonych przez Państwowy Urząd Statystyczny w r.1931-32 na rolnictwo przypada 11% deficytu od kapitału aktywnego. Przemysł: W przemyśle wielkim /przedsiębiorstwa: powyżej 20 robotników/ było do 1 grudnia 1932 r. 237 fabryk czynnych, zatrudniających 22.025 pracowników / w r.1931 było 250 zakładów - 23.403 robotników/. Dysproporcja tych cyfr powstała wskutek zmniejszenia sił roboczych w przemyśle. Jeżeli chodzi o płace, to w roku tym nastąpiły znaczne redukcje. Zmniejszenie się produkcji dało się zauważyć przedewszystkiem w przedsiębiorstwach, pracujących dla eksportu. Eksport celulozy wyniósł w r.1932 - 54.274 tonn / /5139000 koron/, eksport papieru - 5.592 /2.623.000 koron/, eksport wyr.furnierowych - 11.644 / 2.072.000 koron/. Pozatem zmniejszył się eksport wyrobów bawełnianych. Bezrobocie: 1 grudnia 1932 r. zarejestrowano 10.715 bezrobotnych. Transport: Ruch towarowy na kolejach żelaznych wyniósł ogółem 1.515.000 tonn. Ilość pasażerów razem: 166 milj.osób. Ruch towarowy w porcie tallińskim w r. 1932 wpłynęło do portu 1.242 okrętów o pojemności 734.018 tonn. Banki. Wkłady w bankach akcyjnych wyniosły od 1 grudnia 1931 r. do 1 grudnia 1932 r. 29,7 milj.kor. t.zn. o 20% mniej. /zmniejszenie się z 36,7 milj.kor.do 29,7 milj.kor./. Wkłady w bankach spółdzielczych: 21,1 milj.kor. /25 banków/. Handel zagraniczny: Import za 36,9 milj.kor. / w r.1931 - 61,2 milj.kor./. Eksport za 42,6 milj. kor. / w r.1931 - 71,1 milj.koron/.

B7